

ATZINUMS Nr. 6/2005

par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko groza Regulas (EK) Nr. 1073/1999 un (Euratom) Nr. 1074/1999 par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF)

(saskaņā ar EK līguma 248. panta 4. punkta otro daļu un 279. panta 2. punktu)

(2005/C 202/02)

EIROPAS KOPIENU REVĪZIJAS PALĀTA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 280. panta, 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 160. C pantu,

ņemot vērā priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko groza Regulas (EK) Nr. 1073/1999 un (Euratom) Nr. 1074/1999,

ņemot vērā lūgumu sniegt atzinumu, ko Padome iesniegusi Revīzijas palātai 2004. gada 8. martā,

IR PIENĒMUSI ŠO ATZINUMU.

Priekšlikuma pamatojums

1. Priekšlikuma pamatā ir progresa ziņojums, ko Komisija iesniedza 2003. gada aprīlī saskaņā ar 15. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1073/1999 par izmeklēšanu, ko veic OLAF⁽¹⁾. Priekšlikums arī izriet no uzdevuma, ko Komisijas priekšsēdētājs uzticēja Budžeta kontroles komitejai Komisijas 2004. gada likumdošanas un darba programmas prezentācijā 2003. gada 18. novembrī. Komisijas priekšlikums tiecas stiprināt OLAF darba efektivitāti, ļaujot tam koncentrēties uz prioritātēm, un paātrināt izmeklēšanas, precizējot atsevišķas procedūras. Tomēr priekšsēdētāja nostādne bija tālejošāka nekā Komisijas izstrādātais priekšlikums tajā ziņā, ka papildus korekcijām izmeklēšanas procedūrās tā paredzēja paša Biroja reorganizāciju.

2. Komisijas priekšsēdētājs būtībā paziņoja, ka akcentu maiņa OLAF darbības nozīmē, ka "būtu lietderīgi nodot Komisijas dienestiem atsevišķus horizontālus uzdevumus, kas nav saistīti ar izmeklēšanām," un ka ir jāpārskata OLAF pārvaldība⁽²⁾. Viņš piedāvāja arī "paaugstināt OLAF efektivitāti – tā kā paplašinātā Eiropas Savienībā tā darba apjoms palielināsies – palielinot tā darbinieku skaitu, mainot akcentus tā uzdevumos uz izmeklēšanas funkciju un pielāgojot Regulu ...". Regulas (EK) Nr. 1073/1999 grozījumu priekšlikums skar tikai pēdējo no Komisijas priekšsēdētāja piedāvātajiem priekšlikumiem (Regulas pielāgošana). Mainot akcentus Biroja faktiskajos uzdevumos, būtu jāgroza Komisijas 1999. gada 28. aprīļa Lēmums, ar ko izveido Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai.⁽³⁾

3. Preambula norāda, ka priekšlikuma mērķis ir grozīt Regulu piecās galvenajās jomās, nekādā veidā neierobežojot dalībvalstu tiesības un pienākumus un respektējot subsidiaritātes un proporcionalitātes principus. Šīs piecas jomas ir šādas:

- a) gadījumos, kad vajadzīga aktīva rīcība, Birojam, balstoties uz savām prioritātēm, jābūt tiesīgam izlemt, vai sākt izmeklēšanu (tiek uzsvērts diskrēcijas princips izmeklēšanu sākšanā);
- b) attiecībā uz iekšējām izmeklēšanām (administratīvas izmeklēšanas iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās) Birojam jāinformē iestādes vai organizācijas, kurās notiek izmeklēšanas vai kurās var būt vajadzīgi administratīvi pasākumi, lai aizstāvētu Eiropas Savienības intereses;
- c) iekšējās izmeklēšanās un krāpšanas gadījumos saistībā ar līgumiem, ko finansē no Kopienas līdzekļiem (tiešie izdevumi tiek skatīti ārējās izmeklēšanās), Birojam jābūt iespējām veikt pārbaudes dalībvalstu komersantu telpās saskaņā ar procedūrām, kas paredzētas Padomes Regulā (Euratom, EK) Nr. 2185/96. Veicot ārējās izmeklēšanas, Birojam arī jābūt neapgrūtinātai pieejai informācijai, kas atrodas Kopienas iestāžu un struktūru rīcībā;

(2) "Pārvaldība" jāsaprot ne tikai kā vadības pasākumi, bet arī kā pārraudzības pasākumi (Pārraudzības komiteja).

(3) 1999. gada 28. aprīļa Lēmums 1999/352/EK, EAEK, Euratom (OV L 136, 31.5.1999.).

(1) KOM(2003) 154 galīgā redakcija, 2.4.2003.

- d) taisnīguma un juridiskās noteiktības dēļ jāprecizē procedurālās garantijas attiecībā uz indivīdu tiesībām gan iekšējās, gan ārējās izmeklēšanās.
- e) Pārraudzības komitejas pienākumi jāpaplašina, uzticot tai uzraudzīt izmeklēšanu ilgumu un aizsargāt indivīdus gan iekšējās, gan ārējās izmeklēšanās. Tādēļ ir priekšlikums palielināt Komitejas sastāvu par diviem locekļiem. Komisija arī ierosina vienam no Komitejas locekļiem sagatavot pārskatu par to, kā Birojs ievēro indivīdu tiesības.
4. Tālākie komentāri izriet no Biroja revīzijas konstatējumiem, kā izklāstīts Revīzijas palātas Īpašajā ziņojumā Nr. 1/2005.

Tiesības lemt par izmeklēšanu uzsākšanu

5. Šādu tiesību piešķiršanu var uzskatīt par efektivitātes jautājumu, un Palāta atbalsta šādu pavērsienu. Tomēr tūlītējs praktiskais rezultāts būs ierobežots. Kā norādīts Īpašajā ziņojumā, Birojs nemaz nesaņem tik daudz labi pamatotu apsūdzību, lai tam būtu jāizvēlas, kuras izmeklēšanas sākt.
6. Prioritāšu noteikšana un laika grafika sagatavošana ir savstarpēji saistīti jautājumi. Pieredze rāda, ka daudzas Biroja veiktās izmeklēšanas noris ilgāk nekā pamatotu laika posmu (12 līdz 18 mēnešus). Ņemot to vērā, būtu lietderīgi izmeklēšanām noteikt konkrētus termiņus.

Pienākums informēt

7. Palāta atbalsta priekšlikumu pastiprināt Biroja pienākumu informēt attiecīgās iestādes vai struktūras par izmeklēšanas sākšanu. Tomēr tas, ka pašreizējā 4. panta 5. punktā tiesības atlikt šādas informācijas sniegšanu ir izsvītrotas, rada zināmu neskaidrību. Nosacījumu trūkums šajā jautājumā nozīmē, ka nav izslēgta informācijas aizturēšana. Komisijas priekšlikums būtu jāgroza, lai nodrošinātu, ka informācija netiek nepamatoti aizturēta, aizbildinoties ar to, ka slepenība ir vajadzīga, lai nodrošinātu izmeklēšanas efektivitāti.

Regulā (Euratom, EK) Nr. 2185/96 ⁽¹⁾ paredzēto pārbaudes procedūru paplašināta lietošana

8. Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 paredz "pārbaudes un apskates uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienas finanšu intereses" saistībā ar atbalstu lauksaimniecībai, struktūrfondiem un pašu resursiem.
9. Priekšlikums paredz šo regulu piemērot arī tiešajiem izdevumiem (iekšējā nozaru politika, ārējais atbalsts, utt.). Tādējādi tiktu stiprināts Birojam pieejamo intervences līdzekļu loks, sevišķi attiecībā uz sadarbību ar valstu iestādēm. Palātas revīzijās ir apstiprinājies, ka šajā ziņā pastāv trūkumi. Tādējādi šajā aspektā Komisijas priekšlikums ir atbalstāms.

Procedurālo garantiju stiprināšana

10. Komisija uzskata par piemērotu, ka regulā tiek formulēti pamatprincipi, kas nosaka izmeklēšanas. Palāta atbalsta šādu viedokli.

Uzraudzības komitejas locekļu loma un skaits

11. Ir jānodrošina izmeklēšanu atbilstība tiesiskajām procedūrām. Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1073/1999 14. pantu sūdzības par OLAF izmeklētāju veikto darbu izmeklēšanas gaitā jāiesniedz Biroja direktoram. Šis risinājums nav apmierinošs, jo tas sūdzības iesniedzējam negarantē neatkarīgu sūdzības izskatīšanu. Izmeklēšanas subjekti alternatīvā kārtā ir vērsušies pie ombuda, kad viņi uzskatīja, ka viņu pamattiesības ir pārkāptas. Ir pierādījies, ka šī procedūra ir neapmierinoša, un ir bijuši gadījumi, kad tās rezultātā ombuds ir uztverts tā, it kā tas iejauktos izmeklēšanas gaitā. Komisijas priekšlikums uztic Pārraudzības komitejai kontrolēt izmeklētāju uzvedību. Šis nav labāks risinājums, jo tas ir pretrunā principam, ka Komitejai nevajadzētu iejaukties kārtējās izmeklēšanās.

12. Izmeklēšanas darbību tiesiskuma pārbaude būtu jāuztīc struktūrai, kas ir objektīva un kas nevar iesaistīties izmeklēšanu veicšanā savu pilnvaru citu aspektu dēļ.

(1) OV L 292, 15.11.1996.

13. Komisijas priekšlikums nepaskaidro pretrunu Pārraudzības komitejas pienākumos, proti, neiejaukšanās princips nesader ar pienākumu saņemt Komisijas atzinumu izmeklēšanas laikā, ja pārsniegts divpadsmit mēnešu termiņš vai ja Komiteja ir jāinformē pirms lietu nosūta tiesu iestādēm. Tādējādi vēl skaidrāk jāformulē princips, ka Pārraudzības komiteja neiejaucas kārtējās izmeklēšanās.

14. Komisija piedāvā palielināt Pārraudzības komitejas sastāvu no pieciem līdz septiņiem locekļiem. Šis piedāvājums nav pamatots ar Komitejas uzdevumu un darba procedūru objektīvu

analīzi. Locekļu pienākumi ir neregulāri un neļauj tiem lietu materiālus izskatīt rūpīgi. Lai Komitejas locekļi varētu strādāt efektīvāk, būtu vēlams, lai vismaz dažiem no viņiem būtu iepriekšēja pieredze Kopienas lietās, sevišķi izmeklēšanas jomā.

15. Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1073/1999 11. panta 6. punktu Pārraudzības komiteja notur vismaz desmit sēdes gadā. Tomēr, ja Komitejai jākoncentrējas uz OLAF izmeklēšanas funkcijas neatkarības nodrošināšanu, tai nedrīkst uzlikt par pienākumu noturēt sēdes gandrīz katru mēnesi. Turklāt, pārskatot Pārraudzības komitejas pienākumus un darba procedūras, amata vietu skaitam tās sekretariātā vajadzētu samazināties.

Šo atzinumu Revīzijas palāta pieņēma 2005. gada 9. jūnija sēdē Luksemburgā.

Revīzijas palātas vārdā —
priekšsēdētājs
Hubert WEBER
